

Ještěrka živorodá

seriál

PŘÍRODA
VALAŠSKA

Poměrně nenápadná a malá ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*) se vyskytuje na mnohých místech Valašska. Má ráda chlad a vlhko a proto ji najdeme na horských hřebenech a svazích, ale také v inverzních chladných polohách v údolích. Žije v rozvolněných horských lesích, na okrajích lesů, na pasekách i na loukách a pastvinách. Častá je na prameništích. Je známa i z nivy Bečvy ve středním Pobečví.

Jak již název druhu napovídá, na rozdíl od své příbuzné a známější ještěrky obecné neklade vejce, ale samice "rodí" ze svého těla již živá mláďata. Tato ještěrka je ovšem vejčozivorodá, což znamená, že z vajíček se ještě v těle samice líhnou mláďata, která

pak opouští její tělo. Mláďata se líhnou v horách až koncem srpna a v září až říjnu. Tato adaptace vyplývá z prostředí, v němž ještěrka žije. Zajišťuje jí větší úspěšnost v rozmnožování a také může rychleji obsazovat nová stanoviště – svá mláďata naklade na nevhodnějších místech. Zim-

ní spánek druhu probíhá od října až listopadu do března až dubna podle počasí.

Vzhledově je tato ještěrka menší a štíhlejší než ještěrka obecná s výrazně delším ocasem. Dospělí jedinci dorůstají délky od 13 do 18 cm. Zbarvení je hodně variabilní v různých odstínech

hnědé se zbarvením do černé až žluté s malými světlými a černými skvrnami na horní části těla. Samci mají v době rozmnožování živě žluté až oranžové břicho s hustě rozestými černými tečkami. Ještěrka živorodá se živi drobnými bezobratlými živočichy, konzumuje plže, červy, larvy hmyzu i jeho dospělce (motýly, brouky, kobylky, sarančata...). Samci ještěrky živorodé nejsou teritoriální, proto lze na mnohých místech najít desítky jedinců. Zvláště nápadné je to na nových pasekách vzniklých po těžbě lesa, kde je dostatek potravy a kde se soustřeďují ve velkých počtech.

Tato ještěrka je u nás chráněna v kategorii silně ohrožených druhů.

Karel Pavelka

zoolog Muzea regionu Valašsko

Foto: Ještěrka živorodá – samice s odrostlým mláďetem Foto Karel Pavelka